

דו"ח איכות

ידיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש יוני 2018

עתירה לבג"צ: להפסיק את הפגישות בארבע עיניים בין היועץ המשפטי לנתניהו – איך יכול להיות שראש מערך התביעה, נפגש עם חשוד מרכזי בחקירות שהוא אחראי עליהן, ביחידות, כבר 74 פעם? בינתיים, אף אחד לא יודע מה נאמר בחדר באותן ישיבות. שיבוש הליכי משפט יכול לקרות גם בפליטת פה של אחד הצדדים, בטעות תמימה. דמיינו כמה טעויות כאלה יכלו לקרות ב-74 הפגישות שהתקיימו עד עכשיו, וימשיכו להתקיים אם לא ימצא פתרון. הגשנו עתירה לבג"צ כי ניגוד העניינים הזה חייב להפסיק.

בדיון בעתירת התנועה לבג"צ: סוף סאגת חוק ההמלצות – במסגרת דיון בבג"צ בעתירת התנועה נגד חוק ההמלצות, נחשפה פרשנות המדינה והכנסת להוראות החוק – שלמעשה, שום דבר לא הולך להשתנות. נציגי המדינה והכנסת הסבירו שחוק ההמלצות לא משנה את ההנחיות הקיימות של פרקליט המדינה, ולא פוגע ביכולת המשטרה להעביר המלצות לפרקליטות בסופה של חקירה. ליועמ"ש תהיה סמכות לבקש את עמדת המשטרה ולפרסם אותה, מה שבעצם אומר שהכל ממשיך כרגיל, בדיוק כפי שהיה קודם. מדובר אמנם בחדשות טובות – אך קשה שלא לכעוס על בזבז המשאבים והזמן של נבחרי הציבור על חוק שלמעשה לא משנה דבר.

סוף לחגיגות ולהסתרות במשרד התרבות: בזכות פניות התנועה תמונה ממונה על חוק חופש המידע – על-פי החוק בכל משרד ממשלתי חייב להיות אדם שממונה על יישום חוק חופש המידע – ודואג שהמשרד יפעל בשקיפות לפי דרישות החוק. במשרד התרבות, למרות שהוא חולש על תקציב של מיליונים – פשוט התעלמו מהחוק הזה ולא טרחו לעשות זאת. ואכן, בקשות עפ"י חוק חופש המידע שהתנועה שלחה למשרד שוב ושוב לא הצליחו להביא לחשיפת המידע. בין השאר התנועה הגישה בקשות על ההתנהלות הכספית סביב חגיגות ה-70 למדינה, סערת מכירת הכרטיסים למשחק של ישראל-ארגנטינה (שהתבטל מאז) ולהליך קבלת ההחלטות סביב המשחק, טיסותיה של שרת התרבות מירי רגב לחו"ל ועוד. פעמים רבות התנועה נאלצה להגיע עד לבית המשפט ולהגיש עתירות כדי לחשוף מידע – שבכלל שייך לציבור ולא אמור להיות מוסתר ממנו; בזכות כך שפנינו ליחידה הממשלתית לחופש המידע בנוגע לעניין, סוף סוף יסתיים האבסורד והמינוי יתבצע.

פרשה 4000 – הגשנו עתירה בדרישה לחשוף מה מסתירים מאחורי הקלעים של מיזוג "בזק" ו"yes" – כל הגורמים המקצועיים – גם במשרד התקשורת, גם במשרד האוצר, גם ברשות ההגבלים – התנגדו למיזוג הזה. ואז, באופן מפתיע, נחתה פתאום חוות דעת של חברת יעוץ פרטית שהתקשרו איתה בהליך מזורז וללא מכרז ויעצה את ההפך המוחלט – למזג את "בזק" עם yes. וכל הסיפור קרה תוך חמישה ימים! אסור לשכוח שמיזוג בזק-יס נחקר במסגרת פרשה 4000 כאחת ההטבות האפשריות שניתנו לכאורה לבזק בתמורה לסיקור אוהד באתר "וואלה", ושבמסגרת הפרשה אף פוטר מנכ"ל משרד התקשורת בבהילות. התנועה שלחה שוב ושוב בקשות עפ"י חוק חופש המידע כדי להבין מה בדיוק קרה שם. איך תוך חמישה ימים לא רק שהוכנה חוות דעת אלא גם אושר המיזוג למרות התנגדות כל הדרגים המקצועיים? מדוע התקשרו דווקא עם החברה הזו, ללא מכרז, בהליך מזורז? למה קיבלו את עמדתה ולא את עמדת כל הגורמים המקצועיים? ובנוסף להיבטים הפוליטיים של הפרשה – יש גם היבטים כלכליים: כמה כל זה עלה לציבור? אחרי שבמשרד התקשורת התעלמו מהבקשות שהתנועה הגישה עפ"י חוק חופש המידע – התנועה נאלצת לפנות לבית המשפט בעתירה כדי שייחשף כל המידע.

התנועה למשרד הפנים: לא להתיר למועמדים שהוטל עליהם קלון להתמודד שוב בבחירות המקומיות! – לאחרונה, פורסמו בתקשורת ידיעות על כוונתו של יצחק רוכברגר, ראש עיריית רמת השרון לשעבר, להתמודד בחודש אוקטובר לתפקיד ראש עיריית רמת השרון ואף פנה בעניין ליו"ר וועדת הבחירות המרכזית – למרות הקלון שהוטל עליו. במקביל התקבלו בתנועה מספר פניות על כוונתו גם של בנימין רגב, ראש עיריית לוד לשעבר, להתמודד בבחירות הקרובות ברשויות המקומיות לתפקיד ראש עיריית לוד – למרות שתקופת הקלון שלו טרם הסתיימה; רוכברגר הורשע במרמה והפרת אמונים, רישום כוזב במסמכי תאגיד, זיוף מסמך ושימוש במסמך מזויף; רגב הורשע בקבלת שוחד ונגזר עליו עונש מאסר בפועל; על שניהם הוטל קלון. שניהם עשו שימוש במשאב ציבורי לתועלתם האישית; אסור לאפשר להם לחזור לתפקידם – זו תהייה פגיעה קשה ביותר במאבק בשחיתות.

הישג למאבק בקרטלים בשוק החקלאי: בית המשפט אישר לתנועה להצטרף לתביעה ייצוגית ולהשמיע את האינטרס הציבורי – גופים שונים בשוק החקלאי נהנים מפטור מהוראות שונות של החוק להגבלים עסקיים, ובעצם יכולים ליצור קרטלים. בשנת 2014, לאחר מאבק של עשורים ובהשתתפות מסיבית של התנועה, תוקן סוף-סוף חוק ההגבלים בצורה שצמצמה את הפטור. בהמשך לתיקון הוגשה תביעה שטוענת שהקרטל בשוק העוף הפך למעשה לבלתי חוקי - אך מועצת הלול והחברות שהשתתפו בקרטל המשיכו לנהוג לפיו, באופן בלתי-חוקי, במשך ארבעה חודשים נוספים אחרי כניסת תיקון החוק לתוקף, תוך צמצום ההיצע בשוק ופגיעה בציבור הצרכנים; בית המשפט קיבל את טענת התנועה שהיא בעלת מומחיות ובקיאות בסוגיות הרלוונטיות למקרה ושהשתתפותה צפויה לתרום להגנה על האינטרס הציבורי – בין השאר, כי התנועה הייתה מעורבת באופן הדוק בהליכי החקיקה של התיקון לחוק. ההצטרפות של התנועה לתביעה היא צעד חשוב שיאפשר את השמעת האינטרס הציבורי במסגרת הדיונים החשובים בבית המשפט.

לא לאשר את מיזוג רשת וערוץ 10 – התנועה פנתה לממונה על ההגבלים העסקיים, לשר האוצר ולשר התקשורת וקראה להם שלא לאפשר את המיזוג. המיזוג, אם ייצא לפועל, יביא לצמצום של שוק הטלוויזיה המסחרית משלושה ערוצים לשניים – פחות משנה מאז שערץ 2 התפצל כדי להפוך את השוק דווקא לתלת ערוצי. החשש הוא שהמיזוג פוגע בתחרות ומביא עוד כוח למספר מצומצם של בעלי הון השולטים בערוצים, כמו משפחת עופר (שחולשת גם על ענפים רבים אחרים במשק), מה שנוגד את המאבק של השנים האחרונות בריכוזיות. במקום לפרק את הכוח של המשפחות האלו – המיזוג הזה יבצר אותו, יחזיר את השוק אחורה, ויבטל במחי יד את כל המאמצים שהושקעו בפתיחת השוק לתחרות ופירוק הריכוזיות שלו. זה יביא לפגיעה לא רק בצרכנים, בגיוון ובאיכות התוכן, אלא גם יביא לחיסולה של רפורמה ממשלתית שיצאה אל הפועל כנגד לחצים פוליטיים וכלכליים כבדים.

לא לרוקן את סמכויות הממונה על שוק ההון – לא להכפיף אותו לפוליטיקאים – התנועה הגישה לשרת המשפטים איילת שקד ולחברי ועדת השרים לחקיקה חוות הדעת שדורשת להימנע מריקון סמכויות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, על ידי הכפפתו לאישור ועדת הכספים של הכנסת. צעד כזה יביא לפגיעה משמעותית במקצועיות ובעצמאות של הממונה. הרעיון הזה גם מנוגד לחוות הדעת המקצועיות של הגופים הפיננסיים החשובים בעולם, ועלול להעביר מסרים מאוד לא טובים לשאר הרגולטורים.

שיקר על הקשרים הפוליטיים שלו עם השר כחלון, התפטר, לא הועמד לדין – ושב לתפקידו – התנועה פנתה לשר כחלון בדרישה לבטל את המינוי של יו"ר הוועדה המרחבית לתכנון ובנייה "שרונים", דורון אוזן. אחרי שאוזן מונה לתפקיד הזה בשנת 2015, התנועה פתחה במאבק שנמשך שנתיים, ואחרי שפנתה לאפיק המשפטי התגלה שהוא שיקר בתצהיר כשביקש להתמנות לתפקיד, והסתיר מהוועדה הממנה את הקשרים הפוליטיים שלו עם השר כחלון ועם מפלגתו. בעקבות עתירה שהתנועה הגישה לבג"צ בנושא – הוחלט להעבירו מתפקידו. בעקבות כך המדינה קבעה שההתפטירות מייתרת אל הצורך בפתיחת חקירה פלילית בעניין. כלומר, הסיבה היחידה שלא נפתחה חקירה פלילית כנגדו היא האמירה הברורה של פרקליטות המדינה כי אוזן סיים את תפקידו ועל כן אין עוד עניין לציבור בהעמדתו לדין. למרות זאת, שב אוזן לתפקידו לאחרונה. לא רק שיש כאן חזרה לתפקיד של אדם שפגע פגיעה אנושה באמון הציבור, אלא גם נראה שנעשה פה מחטף של ממש – הולכת שולל של גורמים במשרד האוצר את פרקליטות המדינה ואת בית המשפט העליון ויצירת אחיזת עיניים כאילו הוא סיים את תפקידו על מנת לאפשר לו לחמוק מהעמדה לדין פלילי, והשבתו לתפקיד זמן קצת לאחר סיום ההליך. במצב כזה ברור שצריך לבטל את המינוי!